

havde ifølge holdingselskabets årsrapport 2018 en nettoomsætning på Koncernen
CMP Nedrivning ApS' årsrapport 2018 fremgår det, at selskabet har kr. Af

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af de tiltalte

og samt vidnerne og

Den i byretten af vidnet afgivne forklaring er dokumenteret i
medfør af retsplejelovens § 923.

Tiltalte har supplerende forklaret blandt andet, at der fortsat er aktiviteter i CMP Nedrivning ApS (herefter CMP),

. Det skal nok passe, at virksomheden blev overdraget i
foråret 2011 Virksomheden fik formentlig adresse på

Som husker det, skyldtes det Adresseskiftet førte ikke til ændringer i aktiviteterne. Foreholdt afhøringsrapport af 18. september 2017 vedrørende afhøring den 5. september 2017, s. 5, nederst, om CMP's aktiviteter fra foråret 2017, har tiltalte forklaret, at CMP

Adresseskiftet til

Omsætningen har alene været afhængig af, hvilke opgaver der kom ind til virksomheden.

De tilbud mv., som CMP har sendt til en hovedentreprenør, er samme materiale, som CMP har sendt videre til Søndergaard Nedrivning A/S. har sendt tilbuddene mv. til Søndergaard Nedrivning A/S, fordi er blevet bedt herom. Søndergaard Nedrivning A/S er ikke en konkurrent, men en kunde, idet CMP har afgivet tilbud til Søndergaard Nedrivning A/S med henblik på etablering af et underentrepriseforhold. CMP udførte ofte underleverandøropgaver for andre nedrivningsfirmaer, herunder f.eks. i form af sprængninger eller på andre områder, hvor selskabet havde en særlig ekspertise. kan ikke huske, om nogle af forholdene i denne sag har vedrørt sprængninger. er ikke enig med

og i, at der har været tale om såkaldte lånepriser.

kan ikke sige noget om, hvad og hensigt

med at bede om at fremsende de enkelte tilbud mv. har været, men det kan sagtens være, at materialet skulle bruges til at fremsætte tilbud i forhold til en anden hovedentreprenør antaget af den samme bygherre. Det er således ikke usædvanligt, at der i forbindelse med store entrepriser afgives tilbud af en større gruppe nedrivningsfirmaer til flere hovedentreprenører. Det oprindelige tilbud er sjældent det endelige tilbud, da der ofte er flere genforhandlinger eller helt nye forhandlinger med hovedentreprenøren efter afgivelse af det første tilbud. Søndergaard Nedrivning A/S har i sådanne situationer ikke kontaktet med henblik på at få oplyst en gen- eller nyforhandlet pris, ligesom ikke har været bekendt med, i hvilket omfang Søndergaard Nedrivning A/S har budt på opgaver. Ofte er det de samme opgaver, nedrivningsvirksomhederne byder på, og derfor er det ikke kommet som en overraskelse for Søndergaard Nedrivning A/S, at CMP også er blevet bedt om at afgive bud på en nedrivningsopgave.

I de tilfælde, hvor har fremsendt tilbudspriser til Søndergaard Nedrivning A/S i forbindelse med denne sag, har fremsendt det samme materiale til hovedentreprenøren. Søndergaard Nedrivning A/S har således været bekendt med tilbud til hovedentreprenøren i disse tilfælde. Der er ingen kunder, der er blevet snydt i forbindelse med, at har oplyst Søndergaard Nedrivning A/S om sine tilbud, og han er heller ikke blevet præsenteret for erstatningskrav i den forbindelse.

havde ikke hørt om begrebet lånepriser før denne straffesags opkomst. er bekendt med, at en række andre nedrivningsvirksomheder er blevet dømt for overtrædelse af konkurrencelovgivningen på grund af såkaldte lånepriser, men det indebærer ikke, at også har overtrådt loven.

Tiltalte har supplerende forklaret blandt andet, at var ansat i virksomheden til Når i relation til metrobyggeriet tidligere har forklaret, at det ikke var heldigt, at sendte hele tilbuddet til Søndergaard Nedrivning A/S, skyldtes det, at der var tale om et tilbuds-brev med et andet brevhoved. Der var ikke det store hemmelighedskræmmeri om, hvem der blev sendt tilbud til. Det er også normalt, at man kender hinandens priser. har nok årligt udarbejdet 40-50 tilbud. har ikke hver gang oplyst sine priser til andre nedrivningsvirksomheder. Det ville heller ikke være normalt. Man kan imidlertid ikke skrive til en kunde uden at oplyse priser.

En hovedleverandør tager udgangspunkt i en leverandørliste, hvor hovedentreprenøren indhenter tilbud fra flere underentreprenører på de enkelte delentrepriser. De indkomne bud bliver vurderet, og typisk vil en eller to af budgiverne blive indkaldt til nærmere forhandlinger. I den forbindelse er det ofte forekommende, at der kommer yderligere bud på banen fra underleverandører, medmindre der er tale om en hovedentreprenør, der kun anvender faste underleverandører. Det er således ikke sådan, at man altid vælger det billigste tilbud blandt de første bud, som modtages. Der er stort set altid en genforhandling.

Vidnet har supplerende forklaret blandt andet, at branchen i perioden omkring 2011-13 var en mindre branche, hvor man kendte hinanden. Det var normal praksis at låne priser. Når Søndergaard Nedrivning A/S modtog en lånepris og afgav en pris til en hovedentreprenør, havde de ikke en forventning om at vinde entreprisen, idet det er praksis at byde over låneprisen. Efter opfattelse var CMP klar over, at der var tale om lånepriser. Underentrepriser anvendes i forbindelse med grej og specialopgaver, herunder navnlig ved udlejning af større maskiner med fører eller sprængningsopgaver. Søndergaard Nedrivning A/S har således f.eks. på et tidspunkt lejet en maskine med fører af CMP.

har ikke været involveret i de nedrivningssager, der indgår i denne sag, men er sikker på, at der er tale om lånepriser. Når man afgiver tilbud på grundlag af en lånepris, viser man navnlig, at man fremadrettet har et ønske om at være en del af en entreprise, men at man ikke kan påtage sig opgaven her og nu. Man anvender således en lånepris, hvis man enten ikke selv har tid eller mulighed for at udarbejde et tilbud. er ikke den rette til at vurdere, om lånepriser har haft konkurrencemæssige skadevirkninger. er ikke blevet mødt med erstatningskrav fra kunder.

Vidnet har supplerende forklaret blandt andet, at det i perioden 2011-13 var helt sædvanligt at anvende lånepriser for ikke at skuffe hovedentreprenøren. Man byder altid over låneprisen. Når havde fået en lånepris fra CMP, kunne ikke nødvendigvis vide, om CMP ville byde i forhold til den samme hovedentreprenør som vidnet. Ofte er der flere hovedentreprenører på sagen. Forevist CMP's brev af 28. september 2011 til har vidnet forklaret, at i denne situation ikke har været tvivl om, hvilken pris, CMP har tilbudt, ligesom der er tale om den samme hoveden-

treprenør, som firma har afgivet tilbud til. Der kunne dog godt have været tale om bud over for en anden hovedentreprenør. Hvis der f.eks. er fem hovedentreprenører i en entreprise, vil der kunne være mange underentreprenører, der skal afgive tilbud. Når har budt over, har ikke en forventning om at vinde entreprisen, og der har således været tale om en proforma-pris. ville nødigt undlade at afgive tilbud, og hvis ikke havde mulighed for at udfærdige et tilbud eller anvende en lånepris, måtte således gætte sig til en pris, når afgav tilbud.

Personlige forhold

Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten og i øvrigt af de grunde, der er anført af byretten, er det bevist, at den udveksling af prisoplysninger, der har fundet sted i form af ”lånepriser” i de forhold, der er rejst tiltale for, er foretaget med henblik på, at den virksomhed, der modtog oplysningerne, kunne afgive tilbud på en entreprise, som virksomheden ellers ikke på grund af tidsnød eller af andre årsager ville kunne byde på.

Landsretten tiltræder, at en sådan adfærd er udtryk for en samordnet praksis, der har haft til formål at begrænse konkurrencen i forbindelse med afgivelse af konkrete bud, og at dette har stået klart for de tiltalte og , der begge indtog ledende poster i CMP Nedrivning ApS, i forbindelse med, at de afgav oplysninger til Søndergaard Nedrivning A/S og Kingo Karlsen A/S. Særligt for så vidt angår bemærkes, at landsretten finder det ubetænkeligt at lægge til grund, at har været vidende om, at også fremsendte prisoplysninger til konkurrerende virksomheder. Heller ikke efter bevisførelsen for landsretten er der grundlag for at fastslå, at der har været tale om underentrepriseforhold som hævdet af de tiltalte.

De tiltalte, CMP Nedrivning ApS, og har ved den anførte adfærd i overensstemmelse med den rejste tiltale forsætligt overtrådt konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3, jf. for CMP Nedrivning ApS's vedkommende lovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 4 (tidligere stk. 3), og for og vedkommende lovens § 23, stk. 1, nr. 1, jf. straffelovens § 23, stk. 1.

Da den anførte adfærd må anses for en alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven findes straffene passende udmålt som sket ved byrettens dom.

Oplysningerne om karakteren af forhold 11, der er begået efter strafskærpelsen pr. 1. marts 2013, og oplysningerne om CMP Nedrivning ApS' økonomiske forhold kan i lyset af det anførte i forarbejderne til strafskærpelsen ikke føre til et andet resultat.

Henset til karakteren af og opgavevaretagelse i og tilknytning til CMP Nedrivning ApS er der ikke grundlag for at udmåle forskellige bøder vedrørende disse tiltalte. For vedkommende er straffen fastsat som en tillægsstraf, jf. straffelovens § 89.

Landsretten finder efter oplysningerne om karakteren af det større sagskompleks, der har givet anledning til denne straffesag, ikke anledning til at nedsætte bødestrafen under henvisning til den medgåede sagsbehandlingstid.

Landsretten stadfæster herefter dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod CMP nedrivning ApS, og stadfæstes.

De tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 07-11-2019

Nourhan Hajjo
Retsassistent

